

"מזמור לתודה, הריענו לה' כל-הארץ:
עבדו את-ה' בשמחה באו לפניו ברננה:
דעו כי ה' הוא אלקים הוא-עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו:
באו שערינו בתודה חצרתיו בתהלה הודו-לו ברכו שמו:
כי-טוב ה', לעולם חסדו ועד-הר ודר אמונתו:" (תהילים פרק ק).

קונטרס

מזמור לתודה

שיר ומזמור ההודיה לה'

מעלתו וסגולתו של פרק 'מזמור לתודה',
ובו גם ביאור מקיף ומפורט על זה המזמור,
כולל הארות והידושים, קושיות ותירוצים.

קורא יקר!

הנך קורא כעת בחוברת במהדורה דיגיטלית - חילונית,
אולם במהדורה מודפסת עלות חוברת זו עלותה כ-1 ש"ח,
בתרומה מעל 100 ש"ח, תוכל להקדיש מקום זה:
להצלה, רפואה, אעלוי נשמת וכדו'.

מהדורה שניה - אלול תשפ"ג

"ענו לה' בתודה זמרו לאלקינו בכנור"

"הטוב שמח וליה נאה להודות" ∞ "טוב להודות לה' ולזמור לשמח עליו"

"כי לך טוב להודות, ולשמח נאה לזמור..." ∞ "יה אלהי לעולם אודה"

©

כל הזכויות שמורות

לה' יתברך

[מצוה לצלם, לשכפל להעתיק וכו'
בכל אופן שהוא].

עוד קונטרסים שיצאו לאור בס"ד:

❧ ביאור שבח 'עלינו לשבח'

❧ ביאור 'מזמור לתודה'

=====

ניתן להשיג:

ירושלים:

רח' אהלי יוסף 17 - 058-321-4778

רח' הרב טולדנו 24 - 054-8444-577

רח' התן 17 (גב"צ) - 052-766-1907

בני ברק:

רח' אברבנאל 38 - 054-8489-439

רח' אהבת שלום 8 - 054-8430-923

רח' גורדין 11 - 050-912-6859

רכסיים:

סביון 35 - 052-7199-709

חצון אי"ש 20 - 055-678-1598

או במייל:

K7199709@gmail.com

גילוי דעת

הריני בא בזה להבהיר, שכל
הכתוב במאמר 'ביאור מזמור
לתודה', לא נכתב אלא בדרך
'אפשר' בלבד.

אודה מראש ולא אבוש, באם
ימצא מי מן הקוראים דבר שיבוש
או טעות ח"ו בכתוב כאן,
שיודיעני ויבוא על שכרו מן
השמים.

המחבר.

אליך קורא יקר ונעים!

קונטרס זה בו אתה קורא, עלותו בסה"כ 1 ש"ח.
וברצוננו להפיץ כמה שיותר עותקים, כדי לחצק את העניין
בקרוב רבים מעט ישראל, אשר עדיין אינם יודעים את
גדולת ולוצית 'מצמור לתודה'.

אולם הוצאות ההדפסה בכלמות מרובה - גבוהות מאוד,
בשביל כך אנו צקוקים לעצרתך - כפי כחך, וכלומן שניתן
להקדיש לעילוי נשמת, ארפואת וכדו'.

פרטי החשבון לתרומה היום:

בנק דיסקונט (11)

סניף 109

חשבון 143565

ש"ס יהונתן כהן

ולצין עבור 'מצמור לתודה'

תוכן העניינים

- 1 פתח דבר
- 3 בעניין ובמעלת 'מזמור לתודה'
- 5 סגולת 'מזמור לתודה'
- 6 ביאור 'מזמור לתודה'
- 11 סדר 'אמירת קרבן תודה' שתיקנו ה'חיי אדם'
- 14 סיפור על 'מזמור לתודה'

לזכרון עולם

לעילוי נשמתו הטהורה של מו"ר זקני עטרת
ראשי שהקדיש את כל חייו ללימוד התורה
ולחיזוק עם ישראל

הגאון הגדול

הרב מאיר חי יזדי זצוק"ל

בן שפרה ע"ה

גלב"ע בעש"ק ג' במר חשוון התשע"ז

"נפשו בטוב תלך וזרעו יירש ארץ"

ת.ג.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

איש תם וישר, מוקיר רבנן ותלמידיהן, וזכה
להעמיד דור ישרים מבורך, רודף צדקה וחסד,
אשר כל מעשיו עשה בסתר, סבינו

ה"ה שבעון איטח זצ"ל

בן רחמה ע"ה

גלב"ע כ"ה אב התשס"ב

ורעייתו אשת חיל מגב"ת, אשר מסרה נפשה
עבור משפחתה, ולא פסק פיה מלבקש על כלל עם
ישראל, סבתינו

ה"ה מרת אסתר (ססיל) איטח ע"ה

בת פרהה ע"ה

גלב"ע כ"ד תמוז התשפ"ב

קונטרס זה יוצא לאור עולם

לעילוי נשמתו הטהורה של עבד ה', אשר יראתו
קודמת לחכמתו, משיכם ומעריב לבתי כנסיות ולבתי
מדרשות, מפזר מהונו לצדקה, ומדקדק במצוות קלה
כבחמורה, עבד את קונו מתוך ייסורים קשים, והרבה
חילים לתורה,

מו"ר סבי

הרב בנימין כהן זצוק"ל

בן צרויה ע"ה

גלב"ע אור לכ"ח בסיון התשע"ט

ת.ג.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

איש יקר ואהוב, זריז למצוות, צנוע ועניו,
שומר פיו ולשונו, אוהב שלום ועושה טוב עם
הבריות, סבינו

ה"ה דוד אזולאי זצ"ל

בן רבקה ע"ה

גלב"ע ערב חג הסוכות, י"ד תשרי התשס"ה

ת.ג.צ.ב.ה.

פתח דבר

אֱהֱלֵלָהּ שֵׁם אֱלֹהִים בְּשִׁיר וְאֶגְדָּלָנוּ בְּתוֹדָה, בשער בת רבים ובראש כל חוצות אביע תודתי לבורא העולם, אֲשֶׁר לֹא הִסִּיר חֲסִדוֹ מֵאֵתִי וַיּוֹם וַלִּילָה שְׁמַרְנִי כַּבַּת עֵין, כְּדִי שְׁאוּכַל לַעֲבֹדוֹ עֲבוֹדַת הַקּוֹדֶשׁ בַּחֲסֵד גָּדוֹל וּבִרְחֻמִּים מְרֻבִּים. תְּהִלַּת ה' יִדְבָּר פִּי, וּמִי יִמְלִל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, וְאֵלֹהֵי פִי מִלֵּא שִׁירָה כִּיִּם אֵין אֲנִי מִסְפִּיק לַהֲוֹדוֹת לוֹ עַל רוֹב חֲסִדָּיו, וְעַל נִפְלְאוֹתָיו שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְכֵּמָּה שֶׁאִפְרָט הַשְּׁגַחַתוֹ הַמִּתְמַדֶּת וְנִיסָיו הַרְצוּפִים לֹא אֶגְלָה מִקְצַת שִׁבְחוֹ, וְגַם כִּי אֵין בְּעַל הַנֶּסֶם מְכִיר בְּנִיסוֹ.

אָמַר דוד: "אֲוֹדָה ה' מֵאֵד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֱהֱלָלָנוּ" (תהלים ק"ט ל'), וּבְדוּמָה לִזֶּה אָמְרָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַּמַּזְמֹר 'אֵיילַת הַשָּׁחַר': "אֶסְפָּרָה שְׁמִי לְאָחִי בְּתוֹךְ קֶהֱל אֱהֱלָלָךְ" (שם כ"ב כ"ג). וְכֵן הוּא אֹמֵר: "אֲוֹדָה בְּקֶהֱל רַב בְּעַם עֲצוֹם אֱהֱלָלָךְ" (שם ל"ה י"ח). בְּשַׁעַת הַכוֹשֶׁר, בַּעַת אֲשֶׁר נִתְעוֹרַרְתִּי לְהִבִּין בַּחֲסֵד הַבוֹרָא וּלְפָרְסָם בְּרַבִּים אֶת חֲסִדּוֹ, שֶׁאֲלֹנִי לִיבִי: מִפְּנֵי מָה נִכְתָּב בַּפְּסוּקִים אֵלֹהֵי הַצּוֹרֵךְ לַהֲוֹדוֹת לָהּ בְּתוֹךְ רַבִּים דּוּקָא? וּמָה חֲסִירוֹן יֵשׁ בְּמָה שֶׁאֲדָם מוֹדָה לַבוֹרָאוֹ בֵּין הָאָדָם לְמָקוֹם?

אֵלֹהִים בּוֹדָאִי שֶׁהִטְעַם הוּא שֶׁבַעַת שֶׁאֲדָם מוֹדִיעַ וּמְפָרְסֵם נִיסוֹ בְּרַבִּים, וְשׁוֹמְעִים הַכֹּל וּמְכִירִים בַּהֲשַׁגַּחַת הַבוֹרָא עֲלָיו, אֲזִי מִתְעוֹרֵר לִיבִם לְהִבִּין בַּחֲסִדּוֹ, וּבְדֶרֶךְ הַנְּהַגַּת טוֹבוֹ עִם בְּרִיּוֹתָיו, [וְכִמּוֹ שֶׁאֲבָרָה לְהִלֵּן]. וְאֵלֹהִים הַמַּטְרָה הִיא לְגִרוֹם לְכָל מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אֶת הַסִּיפּוֹר לַהֲוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וּבִכֵּךְ בַּדְּבָרִיו אֹמֵר לְשׁוֹמְעִים - "יִרְאֵי ה' הִלְלוּהוּ, כָּל זֶרַע יַעֲקֹב כִּפְדּוּהוּ". לְשֵׁם כֵּךְ יֵשׁ לְסַפֵּר בְּפָנֵי רַבִּים אֶת רַחֲמֵי ה' יִתְבָּרַךְ, וְהִיאֵךְ הֵם הִגִּיעוּ מִמָּקוֹם לֹא צָפוּי, בַּהֲשַׁגַּחַת פְּרִטִּית מוֹפְלָאָה.

[וְתַמְצִיא] שֶׁכֵּן הוּא בְּבִרְכַּת 'הַגּוֹמֵל' שֶׁפֶסֶק מֵרֵן בִּשְׁוֹ"ע (או"ח סי' רי"ט ס"ג): "צָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּרַכָּה זֹאת בְּפָנֵי עֶשְׂרֵה - וְתָרִי מִיִּנְיָהּ רַבֵּן, דְּכַתִּיב: "וַיִּרְמְמוּהוּ בְּקֶהֱל עָם וּבְמוֹשֶׁב זִקְנֵי יִהְלִלוּהוּ". ע"ל. וְכֵן לְעֵנִיין קְרִיאַת הַמַּגִּילָה שֶׁלְכַתְּחִילָה יֵשׁ לְקוֹרְאָהּ בְּעֶשְׂרֵה, וְאֵם לֹא הִיוּ שֵׁם עֶשְׂרֵה - נִהְיָ שֶׁאֵין מְבָרְכִין לְאַחֲרֶיהָ. וְאֵף שֵׁם הַסִּיבָה הִיא מִשּׁוֹם שֶׁאֵין מִסְפִּיק 'פְּרָסוֹם הַנֶּסֶם' בַּפְּחוֹת מִעֶשְׂרֵה].

אֲךָ לֹאמַר יוֹתֵר מִכֵּךְ הַתְּכוּוֹנָתִי, כִּי אֲזִי בִּיּוֹדְעִי וּמְכִירִי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים עִמָּדִי, שֶׁמִּתִּי פָנִי כַּחֲלָמִישׁ לַהֲוֹדִיעַ רוֹב טוֹבוֹ אֲשֶׁר צָפֵן לִי, וּפְרָסַמְתִּי נִיסֵי בְּרַבִּים, וְהִנֵּה אֵךְ יִצְאוּ הַדְּבָרִים מִפִּי, וּבָאוּ חֲבֵרִי וּבִיאָרוּ לִי אֶת אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר. זֶה אֹמֵר בְּכָה וְזֶה אֹמֵר בְּכָה, כָּל אֶחָד מִגְּלָה דַּעַתוֹ בְּעֵנִיין הַנֶּסֶם, וּמוֹסִיף לִי 'הַכְּרָה' גְּדוּלָּה יוֹתֵר בְּנֶסֶם שֶׁנַּעֲשָׂה עִמָּי. וְאֲשֶׁר עַל כֵּן הַתְּחַדֵּשׁ לִי טַעַם נוֹסֵף בְּמַעֲלַת 'פְּרָסוֹם הַנֶּסֶם', כִּי בְּסוּפּוֹ הַרוּחַ הַגָּדוֹל יִתְקַבֵּל אֲצֵל מִפְּרָסָם הַנֶּסֶם, שֶׁבְּאַמְצָעוֹת סִיפּוֹר הַדְּבָרִים לְרַבִּים, שֶׁמַּח הוּא יוֹתֵר בְּנֶסֶם שֶׁעָשָׂה לוֹ הָאֱלֹהִים.

יבאופן אחר אפשר לומר, כמה גדולה מעלת הפרסום ברבים, כי כשאדם מפרסם את ניסי האלוקים, אזי הוא 'עוזר' לאלו השומעים ממנו את הנס - להכיר בה' ולהאמין יותר ויותר במציאותו יתברך, ובהשגחתו על בניו אהוביו בצורה פרטנית. ובכך 'מסייע בידם' להגיע לאהבת ה' ודביקות בו, שהיא מקור כל הטוב שבעולם. וא"כ נמצא זה מטיב עם הבריות וגומל עמם חסד.

יבשירשם של דברים, כל כך שגבה מעלת ההודאה ברבים, לך נא ראה מה שכתב הנצי"ב מוואלז'ין בפירושו 'העמק דבר' (ויקרא ז' י"ג), שהתורה ציותה להרבות באכילה בקרבן תודה, שהמביא תודה מביא עמה ארבעים חלות שיש לאכול את כולו, ואכילתם בזמן מועט, שהתודה אינה נאכלת אלא במשך יום ולילה, ולא במשך שני ימים כשאר קרבנות שלמים. גם קרבן תודה מותר באכילה לכל אדם, בשונה מקרבנות אחרים המותרים רק לכהנים או לבעלי הקרבן. ודינים אלו מאפשרים מצד אחד, ומחייבים מצד שני, את הבעלים - להזמין לאכילת התודה אנשים רבים [כדי שהבשר והלחם לא יהיו 'נותר'], וכך הנס שנעשה למקריב התודה - יתפרסם ברבים. [וראה במלבי"ם (ישעיה ל"ד ו') שכתב בביאור המילה 'זבח' וז"ל: "עם שם זבח נקשר מושג השמחה וההכנה לצורך קרואים כזבחי שלמים ותודה, שישמחו בם].

עיד החי יתן אל ליבו, כי בהבאת קרבן תודה יש שני חלקים: האחד - הודאה לה' על הטוב שגמלו, שעל זה מביא את הקרבן. והשני הוא - פרסום טובו וחסדו של ה', שזה בא בסעודה עם ריבוי הלחמים. וכמו שנאמר (תהילים ק"ז כ"ב): "וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה (- אכילת הקרבן), וַיְסַפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה" (- בעת הסעודה). וזה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קט"ז י"ז): "לֵךְ אֲזַבֵּחַ זִבְחַ תוֹדָה", ובו בזמן: "וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא".

הצב"י יהונתן ב"ר ינון חיים הכהן ס"ט.

בדורנו התגלה מפתח - 'מאסטר' חדש ומוצלח מאין כמותו. מפתח זה פותח את כל הדלתות ממש. ראשית (אולי זה החידוש הגדול והחשוב מכל) הוא פותח את דלתות לב האבן של דור 'עקבתא דמשיחא' להתקרב לאבינו שבשמים ולהתרפק בערגה על רגש אהבה עצום לאבינו הטוב והמטיב. אנשים מעידים שמפתח זה שינה אותם מקצה לקצה, מחיים עצובים ואפורים לחיים שמחים, מאירים ומזהירים מאין כמותם, הם מעידים שמאז שלקחו את המפתח לידם פשוט נולדו מחדש ממש. בנוסף מפתח זה פותח את כל שערי השמים לתפילה וישועה - גם שערים שהיו נעולים במשך שנים, אלפי תפילות ודמעות שנשפכו ושבנו כלעומת שבאו, ברגע שלקחו את המאסטר החדש - 'מפתח ההודיה', הדלתות נפתחו לרווחה ככתוב 'בואו שעריו בתודה'. מפתח זה 'מזמור לתודה' שמו, אינו עולה כסף, אין צורך לתרום לאף ארגון, ואין צורך לעמוד בתור אצל אף 'בבא' - מחולל ישועות! "כי קרוב אליך הדבר מאוד 'בפיר' ובלבבר לעשותו".

בעניין ובמעלת 'מזמור לתודה'

נאמר בתורה: "אם על תודה יקריבנו ויהקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ויקריקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן: על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו" (ויקרא ז' י"ב-י"ג). וכתב רש"י, שקרבן תודה זה היו מביאים אותו על דבר הודאה, על נס שנעשה ליורדי הים, הולכי מדבריות, חבושי בית האסורים וחולה שנתרפא שהם צריכים להודות. וכמו שכתוב על ארבעת אלו: "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם: ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברנה": (תהלים ק"ז כ"א-כ"ב).

מזמור לתודה שכתבו דוד המלך וקבעו בפרק ק' בתהילים, במקור נאמר הוא על ידי משה רבינו עליו השלום (וכמבואר בגמ' ב"ב יד: וברש"י שם). וכך כתוב במדרש תהלים (מזמור צ'): "אחד עשר מזמורים אמר משה ...". וברש"י (שבועות טו: ד"ה שיר): "אחד עשר מזמורים ... אמר משה בספר תהלים, מתפלה למשה (פרק צ') עד סוף 'מזמור לתודה'". ומפורש בירושלמי (שבועות ו:): "רבי תנחומא בשם ריש לקיש, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: 'והתודה עליו' (ויקרא ט"ז כ"א), התחיל ואמר מזמור לתודה". ומזמור זה היה נאמר בעת הבאת קרבן תודה בבית המקדש, כמבואר בדברי רש"י (תהלים ק' א'), וכ"כ המצודות דוד (שם).

יכתב רבינו אשר (ברכות ט' ג'), שבזמן הזה שאין בית מקדש, נתקנה 'ברכת הגומל' שאותה מברך מי שנמנה על אלו הצריכים להודות שהובאו לעיל. ואדם שנעשה לו נס, [ואינו בכלל הארבעה שצריכים להודות] וחפץ הוא להודות לא-ל ההודאות על הנס שעשה עמו, יעשה מה שכתב המשנה ברורה (סי' רי"ח ס"ק ל"ב) וז"ל: "... מי שנעשה לו נס יש לו להפריש לצדקה כפי השגת ידו ויחלק ללומדי תורה ויאמר: 'הריני נותן זה לצדקה, ויהי רצון שיהא נחשב במקום תודה שהייתי חייב בזמן המקדש', וראוי לומר 'פרשת תודה' (ויקרא פרק ג' פס' א'-י"ז, ופרק ז' פס' י"א-ט"ו). וטוב וראוי לו לתקן איזה צרכי רבים בעיר, ובכל שנה ביום הזה יתבודד להודות לה' יתברך ולשמוח ולספר חסדו". עכ"ל. וכיום נהגו העולם כשנעשה להם נס לקרוא את 'מזמור לתודה' (פרק ק' בתהילים) ומקורו בדברי היעב"ץ (בסידורו). והוסיף שם היעב"ץ, הטעם לכך שתקנו לומר בסדר התפילה 'מזמור לתודה', וזה לשונו: "מזמור לתודה תקנוהו... כמו ברכת הודאה - הגומל לחייבים טובות. שאין יום שלא נעשה בו נס, ואין בעל הנס מכיר בניסו". עוד הבאנו בסמוך (סוף הקונטרס) 'סדר הקרבת קרבן תודה' שתיקנו ה'חיי אדם', לאומרו כתודה על נס במקום קרבן.

ואם תרצה להבין עד היכן מגיעה מעלת הדברים, לך נא ראה מה שכתב הטור (אורח חיים סימן רפא): "ובאשכנז אין אומרים מזמור לתודה בשבת, לפי שאין תודה קרבה בשבת". היוצא לנו למעשה, שנחשב מזמור זה בהלכה כקרבן תודה ממש, שעל כן יש הנמנעים לאומרו בזמנים שאין מקריבים קרבן תודה.

עוֹד יֵשׁ לִיתֵן את הדעת על מה שכתב מרן בשולחן ערוך (או"ח סי' נ"א סע' ט'): "מזמור לתודה **יש לאומרה בנגינה**, שכל השירות עתידות ליבטל חוץ ממזמור לתודה". [ומקורו טהור במדרש (ויקרא רבה ט' ז'): "רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא: לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין וקרבת תודה אינו בטל כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה"]. ויוצא לנו מדבריו הקדושים, שמזמור זה נקרא 'שירה'. וגדולה מעלת אמירת שירה - אשר על ידה אפשר לזכות למחילת עונות. וכמו שאמרו חז"ל במדרש תהלים (מזמור י"ח): "כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה, בידוע שמוחלין לו כל עונותיו ונעשה בריה חדשה". ובמדרש (שמעוני - רמז תצ"ג) הביאו סמך מהתורה שקרבן תודה אינו בטל, כי בקרבן תודה כתוב: "וְזֹאת תֹּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב" (ויקרא ז' י"א) - לשון עתיד, לרמוז על העתיד לבוא שיקריבו קרבן תודה.

וּבְנִיתָן טעם לשבח כתב ר' דוד אבודרהם (תקון התפילות ועניניהם), כי כל התפילות והקרבנות יתבטלו לעתיד לבוא: "כי התפלות בטלות שלא יצטרכו לשאול צרכי עולם, כי בטובה גדולה יהיו כל הימים, ואין להם אלא שבח והודאה לשם יתברך. וכן לא יהיו חוטאים לעתיד לבא ואז לא יצטרכו לקרבן חטאת ואשם, כי אם קרבן תודה שאינו בא על חטאת".

וּבִמְעֵלָת מזמור זה כתב בספר 'יסוד ושורש העבודה' (שער ג' פרק ד'): "מזמור לתודה הוא שבח גדול מאוד, ובוודאי ראוי לאמרו בהתלהבות גדולה ובשמחה עצומה מאוד".

וּכְתַב הגה"ק בעל מגלה עמוקות זי"ע בספרו, על הפסוק ואתחנן אל ה' (אופן רל"ט), שבמזמור לתודה נכללים ונרמזים כל חלקי התפילה. וכתב הגאון רבי אברהם פלאג' זי"ע בספרו 'פדה את אברהם' (אות ת'), על דברי ה'מגלה עמוקות': "מעולם הייתי תמה, מה נשתנה מזמור לתודה שאומרים אותו בניגון ובנעימה, מה יפה כוחו יותר מכל מזמורי פסוקי דזמרה? עד שראיתי מה שכתב המגלה עמוקות, שבמזמור זה כלול ורמוז כללות סדר התפילה ועניניה - נחה דעתי".

סגולות 'מזמור לתודה'

סגולת הי"ג

הרה"ג ר' דניאל פריש זצ"ל, בעל ה"מתוק מדבש" על הזוהר הקדוש, היה מרבה להמליץ לכל נצרך לישועה ורפואה לומר את פרק י"ג של תהילים י"ג פעמים במשך י"ג ימים. ויש ששינו קצת מהנוסחה המקורית של הסגולה. ולפיהם, יש לומר את פרק ק' בתהילים (מזמור לתודה).

סגולת הארבעים

ישיגה סגולה נוספת לומר במשך ארבעים יום מזמור לתודה מתוך שמחה, ולבקש לאחר מכן את בקשתו. כי לאחר שמודים - שערי שמים פתוחים לקבלת הבקשות, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לא.): "לְשִׁמְעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתְּפִלָּה" - לאחר הרנה, התפילה מתקבלת. [ענין תפילה במשך ארבעים יום, מקורו מפורש בתורה אצל משה רבינו שהתפלל לפני ה' שני פעמים במשך ארבעים יום. פעם ראשונה מי"ח תמוז עד ערב ראש חודש אלול, ופעם שניה מראש חודש אלול עד יום הכיפורים, שבו נתרצה הקב"ה ומחל לעם ישראל, ואמר לו 'סלחתי כדברך'. ועל כך אמרו במדרש (דברים רבה ב' י"ז): "מהו 'בְּכָל קְרָאָנוּ אֱלֹהֵינוּ?' אמרו רבנן יש תפלה שנענית לארבעים יום, ממי את למד? ממשה. דכתיב: 'וְאֶתְנַפֵּל לִפְנֵי ה' אֶת אַרְבָּעִים הַיּוֹם'". ובפרט בענין זה יש טעם מיוחד למספר ארבעים, כי הקרבן היחיד שיש מצוה להביא ארבעים לחמים הוא קרבן תודה. גם ב'מזמור לתודה' עצמו יש ענין מיוחד למספר ארבעים, שכן בסידור התפילה ל'הרוקח' כתב: "במזמור לתודה מ"א תיבות - מ' כנגד מ' לחמים, וא' כנגד קרבן התודה". וכמו כן כתב היעב"ץ בסידורו: "יש בו ארבעה שמות (שם הוי"ה) כנגד ארבעה שצריכין להודות, וכנגדן היו ארבעה מיני חלות בקרבן תודה (10 מכל מין), ומכאן כאלו הקריב תודה בזמנו".

סגולה לאשה הכורעת ללדת

פרק זה הוא סגולה מופלאה ובדוקה לאישה הכורעת ללדת, וכל מי שתאמר אותו בזמן הלידה - מובטח לה כי יעזרה הקב"ה בעת ההיא. ויש לומר מזמור זה במהלך צירי הלידה - בשמחה ובכוונת הלב, להודות להשם על ניסיו וחסדיו ועזרתו שבכל יום (וגם בשעה זו של הלידה) עמנו. יש להודות לו מקרב לב על העובר שעומד לצאת לאוויר העולם, ועל השפע שהוא יוריד עמו להוריו. ובכך תזכה שִׁבְטָרָם תִּחִיל יִלְדָּה.

סגולה לישועה

עיד אוסיף שיש במזמור זה 'סגולה לישועה', כי בעת שאדם מלמד עצמו לומר תודה על מה שיש, ולא לרטון ולשאול: מדוע? אלא בוטח בה' ומודה לו על הקיים. סגולה בדוקה היא שבעת שיאמר 'מזמור לתודה' על המצב שנתון בו באותה העת, יזכה לישועה ורוב טובה וברכה, ושפע ה' יהיה עליו, כי אשרי המאמין אשר "מְשֻׁמָּעָה רָעָה לֹא יִרָא", כי "נֶכֶן לְבוֹ פֶּטֶחַ בָּה" (תהלים קי"ב ז').

ביאור 'מזמור לתודה'

אודה ה' אנוכי יליר נצחא, ואשכחהו בשיר תודה וזקול זמרה.
אזקשהו שיהיה לי בעזרה, לגדל שמו בתפארה:

תורת האשם? כל העוסק בתורת חטאת
- כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק
בתורת אשם - כאילו הקריב אשם". ואף
כאן נאמר "כל העוסק בתורת תודה
כאילו הקריב קרבן תודה".

ודבר מתוק שמעתי בשם חסיד אחד,
שמילת 'לתודה' היא כאותיות 'תולדה',
והיינו, שכאשר אדם מודה אזי זוכה הוא
להולדת טובה נוספת מאיתו ב"ה, כמו
שכבר ידוע ומפורסם בספה"ק.

הִרְיֵעֵנִי לַה' כָּל הָאָרֶץ - כאות תודה על
הנס שעשה ה' ונגלה בכבודו על עבדו -
בא העבד להריע ולהמליך את מלכו,
וכמו שהתרועה לפני המלך נעשית
כאשר המלך יוצא מארמונו אל העם, כך
גם את התודה הזו יש להודיע בכל רחבי
הארץ. כי כל יושבי תבל ושוכני ארץ
צריכים לשמוע על טוב ה' ורוב חסדיו -
ולהריע לו, ועצם ההודיה נעשית
כשמפרסמים את הנס כמה שיותר כי אז
מתגדל שם ה' ביותר, וכמו שכתוב: "גִּדְּלוּ
לַה' אֶתִּי, וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו" (תהלים ל"ד
ד'). [וכמו שביארנו בפתיחה לקונטרס זה].
ויש בקריאה זו לכל יושבי הארץ - סוג
של שמחה פורצת גבולות, המשמיעה
קריאה מתוך משאלת לב.

ונבחר לשון ה'תרועה' דווקא, כי
התרועה משמשת במקום שמחה. וכמו
התרועה שהייתה בזמנים מיוחדים

מִזְמוֹר לְתוֹדָה - הביאור המילולי
'מִזְמוֹר לְתוֹדָה': 'על תודה' - 'יחד עם
התודה'. שמזמור זה היה נאמר בעת
הבאת קרבן תודה. ולפי פשוטו זו גם
ה'כותרת' של הפרק, מעין פתיחה
בהודעה: 'כך אומרים תודה'.

וּמִזְמוֹר זה כאמור, נאמר בעת הקרבת
'קרבן תודה' בבית המקדש, וכך כתב
התרגום: 'שִׁבְחָא עַל קוֹרְבַּן תּוֹדָתָא'.
ורש"י כתב: "מזמור לתודה. להודיה,
לאומרו על זבחי תודה". וה'מצודות דוד'
כתב: "זה המזמור יאמר המביא תודה על
הנס הנעשה לו". [וה'חיי אדם' כתב
שנראה לו שזה המזמור נאמר בעת
ה'סמיכה' על קרבן התודה].

וּכְתוּב שֶׁאֵין לָנוּ עַדִּיין בֵּית מִקְדָּשׁ (שיבנה
במהרה בימינו), וגם אין לנו 'קרבן תודה',
נאמר מזמור זה לבדו בכל עת וזמן
שרוצה האדם להודות לבוראו. ורבינו
ה'חיי אדם' תיקן 'סדר אמירת קרבן
תודה' (והובא בסוף הקונטרס), בו מבואר
סדר ההקרבה, ומי שקורא סדר זה
מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב קרבן
תודה. ככתוב: "וַיִּשְׁלַמָּה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ"
(הושע י"ד ג'), היינו שנחשב לנו כאילו
הקרבנו פרים על גבי המזבח - כאשר
בשפתינו נגדיל, נשבח ונודה - למי
שטוב שמו ולו נאה להודות. וכך דרשו
חז"ל בגמ' (מנחות קי.): "אמר רבי יצחק
מאי דכתיב "זאת תורת החטאת", "וזאת

ושמחים בבית המקדש, כגון בניסוך המים (עי' רש"י סוכה מח. ד"ה והריעו).

ואומרו: 'כָּל הָאָרֶץ' לשון קצר, וכאילו אמר 'כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ'. [וכמו: "אָרֶץ פִּי תִחַטָּא" (יחזקאל י"ד י"ג). אבן עזרא].

עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה – 'עֲבָדוּ' לשון בקשה, ור"ל: שמחו נא בית ישראל, שיש לנו את בורא העולם שמתנהג עמנו במידת הרחמים [שם הוי"ה הוא מידת הרחמים], וגומל לנו טובות רבות. ועל כן יש לנו לעובדו בשמחה. עד כדי כך שאמר הכתוב שהקללות הכתובות בתורה באות על המקולל: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מִרֵּב כָּל" (דברים כ"ח מ"ז). ומי שהוא שורה בעצבות אף מסיר מעליו את ההשגחה העליונה.

ויבִזְהַר הקדוש (ויחי רטז): מובא: "תנא אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא: כתיב, עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי בְּרִנָּה. לאפקא, דלית פולחנא דקודשא בריך הוא אלא מגו חדוה". [-להוציא, שאין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך חדוה]. עיי"ש.

יכתב לשון 'שמחה' דווקא, כי שמחה היא הנאה מושלמת. וכמו 'השמח בחלקו', שלא מרגיש שחסר לו כלום. וכך צריך להרגיש עבד ה', שאע"פ שהוא 'עבד' [ומנהג כל עבד להיות נעצב. אבן עזרא]. - הרי שהוא שמח, כיוון שהוא כבן המתחטא על אביו ועושה לו רצונו.

ומפי השמועה שמעתי שמועה טובה, כי 'עדיף' לו לאדם לחיות מתוך שמחה גם בשעת צרה, כי בוודאי ש'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד' (ברכות ס:). וכך, כאשר יבוא אחר שימלאו ימיו לפני בית-דין של מעלה, בוודאי יקבל שם תשובות לכל המאורעות ה'לכאורה רעות' שאירעו לו. משא"כ אדם שאינו מאמין בטוב ה' ומיצר ומצטער על כל דבר, וכדאמרי אינשי: 'מכל נמלה עושה פיל' - פִּקְטֵן פְּגָדוֹל, אזי נהפכים ימיו לימי צער ותוגה, ולא מוצא בהם טעם. ולבסוף מי גָּבַר יְחִיָּה וְלֹא יִרְאֶה מָוֶת - גם הוא עולה לפני בית-דין של מעלה, ונוכח לראות שכל מה שאירע לו היה לטובתו ובעבורו, והרי שכילה חמתו כל ימיו על עצים ואבנים. לכן העצה היעוצה היא: 'עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה' - כי כך יערב לכם, ותחיו את חייכם בטוב ובנעימים כל הימים. וזה שאמר דוד המלך ע"ה: "קִנֵּה אֶל ה', חֲזֵק וַיֶּאֱמָץ לִבֶּךָ - וְקִנֵּה אֶל ה'" (תהלים כ"ז י"ד).

בָּאוּ לִפְנֵי בְּרִנָּה – כשתבואו לפני ה' לבקש מלפניו ולהתחנן על כל צרה שלא תבוא, עשו זאת ברננה ולא בפנים עצובות ונפולות. [ובדרך מליצה שמעתי על זה: שיהיה בת כ' כבת ק', היינו: שפרק כ' בתהילים ("יענך ה' ביום צרה"), יהיה אצל האדם כמו פרק ק' בתהילים ("מזמור לתודה"), כי 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה' (ברכות שם)].

וּבִיאֹר נפלא ומתוק ביאר המלבי"ם בזה, כי הבא לפני מלך בשר ודם ומבקש איזה דבר לעצמו - אינו יודע אם ימלא המלך את מבוקשו, ומטעם זה הוא איננו בא לפניו 'ברננה', אלא רק אם יצא מאת המלך והשיג את מבוקשו - אז ייצא ברננה. אבל אין הדבר כן כאשר בא אדם בתפילה לפני קונו, כי הבא לפני ה' - כבר בעת בואו הוא 'ברננה', כי יודע ובטוח בה' שימלא בקשתו ושאלתו. וכך חייב לדעת כל יציר נברא, שהרי אמרו במדרש: "לא נברא העולם אלא בשביל ישראל שנקראו ראשית". ולכן ברור ופשוט לומר שיבוא כל אדם ברננה, כי הרי: "ה' אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ", אז בוודאי ש: "לא חֲסִרְתָּ דָּבָר" (דברים ב' ז').

דָּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים - השתמש דווקא בלשון: 'דָּעוּ'. שהוא ציווי על אופן ידיעת השם, ופירושו הוא: שרק מי ש'יודע' את מציאות השם - יכול לבוא לפניו. וכמובן, שה'ידיעה' (שבשכל) באה, רק ממקום של התבוננות בחדסי השם יתברך, בפעלו ובמפעליו הרבים שברא עבור האדם.

וְלֹא נכתב כאן 'הוּא הָאֱלֹהִים' [כמו שיש שאומרים את זה המזמור בע"פ ושוגים בזה בטעות - ומשנים המשמעות], כי בא לומר ולהתייחס אל כוחו של ה' כי 'הוּא אֱלֹהִים' - לשון כח וגבורה, [כמו: "יֵשׁ לָאֵל יָדַי" (בראשית ל"א כ"ט), וכמו: "מִי יִצְלִלְנוּ מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים הָאֵלֶּה" (שמואל א' ד'-ח)], כי רב כוחו וגדול מאוד

ובידו להושיע את עמו מכל צרה וצוקה, מכל נגע ומחלה.

הוּא עֲשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ - כאן בא לחזק דבריו הקודמים, שהרי פתח ואמר: "עֲבָדוּ אֶת-ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה", וכעת נותן טעם לזה: "דָּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים, הוּא-עֲשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ" - הוא החליט לברוא אותנו ובוודאי שידאג לכל מחסורינו, כל אחד - יֵי מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יִחְסֹר לוֹ. כי הוא מלכינו - נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר. ואם כן, אז בוודאי שיש לכם להסיר כל דאגה מן הלב וצריכים אתם לעובדו בשמחה, ולבוא לפניו ברננה.

עֲמֹ וְצֹאן מְרֻעִיתוֹ - עם ישראל הומשל בכמה מקומות לצאן אשר מונהג ביד רועה, וכמו שאמר בפסוק: "וְאֶתְּן צֹאנִי - צֹאן מְרֻעִיתִי" (יחזקאל ל"א ל"ד), וכה"א: "וְאֲנַחְנוּ עִמָּךְ וְצֹאן מְרֻעִיתְךָ" (תהלים ע"ט י"ג). עוד נאמר: "רֹעֶה יִשְׂרָאֵל הָאֲזִינָה נִהַג כְּצֹאן יוֹסֵף" (תהלים פ' ב'). ודימוי זה מדויק ממש - כי כמו שהצאן אינו מודע לסכנות הצפויות לו, ואינו מבין ממה מצילו רועהו - כך אנו עֲמֹ וְצֹאן מְרֻעִיתוֹ - איננו מבינים כלל כמה בורא העולם מציל אותנו תמיד מכף כל אויב ואורב.

וּבַגְמֵרָא (בבא קמא נב.) כתוב על אופן שבו ה'רועה' אינו חפץ בצאנו, וזה לשון הגמרא: "כד רגיז רעיא על ענא - עביד לנגדא סמותא" -] כאשר כועס הרועה על צאנו, מסמא הוא את עיני העז 'מנהיגת העדר', והיא נופלת בבורות, וכך נופלים גם כל העדר אחריה], ומשל הוא לרועה ישראל, שכאשר כועס הוא על

עמו, שם בראשם פרנסים שאינם מהוגנים, והם מובילים את העם לאבדון ח"ו. כך מרובה מידה טובה ממדת פורענות, כאשר הוא יתברך מוליכינו בדרך טובה וישרה.

בְּאֵי שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה – כיוון שהכל בא מאתו יתברך בחסד גמור, והכל מתנת חנם מידו המלאה, הפתוחה והרחבה. אזי כבר עצם הביאה בשער צריכה להיות ב'תודה'. וכשאדם יודע לומר 'תודה' על אשר עבר, יכול הוא לצעוק על העתיד ולהיענות. וככתוב: "פִּתְחוּ לִי שְׁעָרֵי צֶדֶק, אָבֹא בָם אוֹדָה יָהּ". היינו: "אָבֹא בָם" כאשר: "אוֹדָה יָהּ". ודע, כי לא כל אדם ראוי לבוא ב'שעריו' אלא: "זֶה הַשֹּׁעַר לַיהוָה צִדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ" (תהלים קי"ח י"ט - כ'). וזה רק השער, כי אחרי הכניסה בשער נכנסים לחצר. וזהו שממשיך ואומר:

הַצִּירְתָּנוּ בְּתִהְלָה – נראה בעיני שהחילוק בין 'תודה' ל'תהילה' הוא, ש'תודה' נאמרת כאשר המציאות מצריכה לומר תודה - על חסד שנעשה לו לאדם, כביכול - שכבר קיבל את הטובה, וראוי שישב על כך בתודה. אך תהילה נאמרת ברשות, בתור 'מחווה', ללא סיבה מחייבת. ולכן, מי שמסוגל לומר 'תודה' כשראוי לנהוג כך, יוכל להתקדם ולומר 'תהילה' כאשר זה יאמר מעצמו ומרצונו.

הוֹדֵי לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ – ה'הודיה' נאמרת כלפי הבורא על עצם ה'טוב' שנתן לנו. וה'ברכה' לשמו נאמרת על כך ששמו ית'

ממנו תוצאות חיים, ושפע רב לכל העולמות. ומשמו שם הרחמים משפיע עלינו כל טוב. זה שאמר מרע"ה: "כִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא הָבוּ גִדְל לְאֱלֹהֵינוּ" (דברים ל"ב ג'). זה שאנו אומרים בתחילת כל ברכה: **'ברוך אתה ה'.** ואמרו ז"ל: "כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה" (ברכות מ:).

כִּי טוֹב ה' – כשאדם מברך לה', אזי כגודל הכרתו בטוב ה' והגדלת שבחו, כך חפץ ה' להיטיב לו. וכמאמר שנאמר: "כִּי יָשׁוּב ה' לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב" (דברים ל' ט'), כִּי: "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תהלים קמ"ה ט'). וכמאמר הפיוט: "הַטוֹב וּמְטִיב לְרָעִים וְלְטוֹבִים".

לְעוֹלָם חֶסֶדְוֹ – בעניין חסדי ה' הנמשכים לעולם - חזר ואמר דוד המלך ע"ה עוד פעמים נוספות: "חֶסֶדְוֹ ה' עוֹלָם אֲשִׁירָה, לְדֹר וָדֹר אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי" (תהלים פ"ט ב'). וכן כתוב: "וְחֶסֶד ה' מֵעוֹלָם וָעֶד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו, וְצִדְקָתוֹ לְבָנֵי בָנִים" (תהלים ק"ג י"ז). כי כשהקב"ה נותן אזי הוא נותן שפע גדול.

וְעַנִּיין זה יובן עוד, כי כאשר גומל הקב"ה לאדם נמשך החסד לא רק לו לעצמו אלא גם לבניו, כי האב יזכה לבנו את הרווח שניתן לו מאת ה'. וכדוגמת אדם אשר זיכהו ה' לגדולה וכבוד, או אדם שזכה לעושר ולנכסים, שאז בניו יורשים אותו אחריו.

וְעַד דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ – כי האמונה עוברת מאב לבן, דור אחר דור. והאמונה

היא נתינת דוגמא אישית של ההורים
לילדיהם].

**שנזכה להודות, להלל, לשבח,
לפאר, לרומם, להדר, ולנצח,
לשמו הגדול תמיד!**

היא שמחזיקה את עם ישראל לאורך כל
הדורות. וכבר ידוע בשם גדולי
החוקרים, שאיכות ותוחלת החיים,
גבוהה יותר אצל בני אדם מאמינים.
[והדרך הקלה ביותר להעברת האמונה,

סדר 'אמירת קרבן תודה' שתיקנו ה'חיי אדם'

כתב ה'חיי אדם' (כלל ס"ט) וז"ל: "ראוי ונכון שיפריש לצדקה עשיר לפי עשרו והדל כפי השגת ידו, שהרי כשהיה בית המקדש קיים היה צריך להביא כבש או עז או עגל או פר או פרה. ואם כן, לא מסתבר שע"י חורבן מקדשנו ירויח, שלא יהיה חוטא נשכר. ולכן יפריש כפי השגת ידו כפי שווי אחד מבהמות הנזכרים ויחלק ללומדי תורה. ויזהר שלא יאמר המעות האלו יהיה ל'תודה' דאם כן אין להם תקנה בזמן הזה, אלא יאמר: "הריני נותן לצדקה, ויהי רצון שיהיה נחשב כאלו הקרבתי תודה". וכך עשיתי בשנת תקס"ד שנעשה לי הנס מחמת שריפת הפולווער (- אבק שריפה). ולפי שבזמן הזה אין לנו אלא שיח שפתותינו לכן תקנתי אז סדר הקרבת התודה דהיינו:

תחילה אמרתי 'פרשת תודה' דפרשת צו (ויקרא ז' י"א-ט"ו): "וְנָתַת תּוֹדָתְךָ זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב לָהּ: אִם עַל-תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב | עַל-זֶבַח הַתּוֹדָה חֲלֹת מִצּוֹת בְּלוּלֹת בִּשְׁמֶן וִירְקִיקֵי מִצּוֹת מִשְׁתִּים בִּשְׁמֶן וְסֻלַּת מִרְבֶּכֶת חֹלֶת בְּלוּלֹת בִּשְׁמֶן: עַל-חֹלֶת לֶחֶם חֶמֶץ יִקְרִיב קֶרְבָּנוֹ עַל-זֶבַח תּוֹדָתְךָ שְׁלָמִיו: וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל-קֶרְבָּן תְּרוּמָה לָהּ לַכֹּהֵן הַזֶּה אֶת-דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה: וּבִשֹׁר זֶבַח תּוֹדָתְךָ שְׁלָמִיו בַּיּוֹם קֶרְבָּנוֹ יֹאכַל לֹא-יֵצֵא מִמֶּנּוּ עַד-בֹּקֶר:".

ובפרשת ויקרא (ג' א'-י"ז): "וְאִם-זֶבַח שְׁלָמִים קֶרְבָּנוֹ אִם מִן-הַבָּקָר הוּא מִקְרִיב אִם-זָכָר אִם-נִקְבָּה תָּמִים יִקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי ה': וְסִמֶּן יָדוֹ עַל-רֹאשׁ קֶרְבָּנוֹ וּשְׁחֹטוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אֹהֶל הַכֹּהֲנִים אֶת-הַדָּם עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁה לָהּ אֶת-הַחֶלֶב הַמִּכְסָּה אֶת-הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל-הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל-הַקֶּרֶב: וְאֶת שְׁתֵּי הַפָּלִיט וְאֶת-הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהוּ אֲשֶׁר עַל-הַפִּסְלִים וְאֶת-הַיִּתְרֹת עַל-הַפִּכָּד עַל-הַפָּלִיט יְסִירָנָה: וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְּנֵי-אֹהֶל הַמִּזְבֵּחַ עַל-הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל-הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל-הָאֵשׁ אֲשֶׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לָהּ: וְאִם-מִן-הַצֹּאן קֶרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לָהּ זָכָר אִם נִקְבָּה תָּמִים יִקְרִיבֶנּוּ: אִם-כֶּשֶׁב הוּא-מִקְרִיב אֶת-קֶרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי ה': וְסִמֶּן אֶת-יָדוֹ עַל-רֹאשׁ קֶרְבָּנוֹ וּשְׁחֹט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אֹהֶל אֶת-דָּמָם עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁה לָהּ חֶלֶב הָאֵלִיָּה תְּמִימָה לְעֹמֶת הָעֵצָה יְסִירָנָה וְאֶת-הַחֶלֶב הַמִּכְסָּה אֶת-הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל-הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל-הַקֶּרֶב: וְאֶת שְׁתֵּי הַפָּלִיט וְאֶת-הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל-הַפִּסְלִים וְאֶת-הַיִּתְרֹת עַל-הַפִּכָּד עַל-הַפָּלִיט יְסִירָנָה: וְהִקְטִירוּ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ לֶחֶם אֲשֶׁה לָהּ: וְאִם עֶז קֶרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוּ לִפְנֵי ה': וְסִמֶּן אֶת-יָדוֹ עַל-רֹאשׁוֹ וּשְׁחֹט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אֹהֶל אֶת-דָּמָם עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קֶרְבָּנוֹ אֲשֶׁה לָהּ אֶת-הַחֶלֶב הַמִּכְסָּה אֶת-הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל-הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל-הַקֶּרֶב: וְאֶת שְׁתֵּי הַפָּלִיט וְאֶת-הַחֶלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהוּ אֲשֶׁר עַל-הַפִּסְלִים וְאֶת-הַיִּתְרֹת עַל-הַפִּכָּד עַל-הַפָּלִיט יְסִירָנָה: וְהִקְטִירוּם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ לֶחֶם אֲשֶׁה

לְרִיחַ נִיחֹחַ כָּל-חֶלֶב לַה': חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם כָּל-חֶלֶב וְכָל-דָּם לֹא תֹאכְלוּ".

ואח"כ נוסח זה: "וכך היתה עבודת התודה: מביא פר או פרה שהוא מבן ל' יום עד בן ג' שנים, או כבש או עז מבן ל' יום עד בן י"ב חודש, ואם נתעברה השנה נתעברה לו. או איל מבן ל' יום עד בן כ"ד חודש, נמצא יכול להביא פר או פרה עגל או עגלה איל או רחל גדי או גדיה שעיר או שעירה, ואם הביא מיום ח' כשר. (רמב"ם פרק א' מהלכות מעשה הקרבנות. וע"ש בכסף משנה שכתב שבנדר ונדבה מותר לכתחילה ביום ח').

ומביא הבהמה לעזרה ומקדיש אותה שם וקודם שחיטה היה מביא עשרים עשרון סולת וחצי לוג שמן ועושה מעשרה עשרונים - עשר חלות חמץ. וכיצד מחמצן? מביא שאור כדי חימוץ ונותנה לתוך המידה, וממלא המידה, ומודד כל עשרון ועשרון בפני עצמו במדה של עשרון שהיה במקדש.

ומן עשרה עשרונים הנשארים עושה שלושים חלות של מצה, כל חלות שוות - עשר חלות מכל מין. עשר חלות מאפה תנור, עשר חלות רקיקים, ועשר חלות מורבכת.

כיצד היא המורבכת? חולטה (השרייה) ברותחין ואופה אותה מעט, ואח"כ קולה אותה ברביעית הלוג שמן - על האלפס (- מחבת עמוקה) וכיוצא בו, כדרך שקולין הסופגנין. וכיצד עושה החלות? בלל הסולת בשמינית הלוג שמן, ולש בפושרין ואופה. כיצד מעשה הרקיקין? לש את הסולת בפושרין, ומושחן בשמינית שמן אחר אפייתן.

ולאחר שקרמו כולם פניהם בתנור, סומך שני ידיו על הקרבן - ובכל כחו, ובשעת סמיכה אומר עליו דברי שבח. [ונראה לי שהוא מזמור לתודה]. והסמיכה תהיה בעזרה דוקא, בכל מקום בעזרה. ואם חבורת אנשים הביאו קרבן אחד בשותפות, כולן סומכין עליו בזה אחר זה, ולא כולם בבת אחת.

והתיכף לסמיכה שחיטה. ולכתחילה שוחטין בסכין שהוא כלי שרת, ושוחט ישראל או כהן. וקבל הכהן הדם במזרק שהוא כלי שרת, וצריך לקבל כל הדם. כיצד הוא עושה? אוחז הסימנים בידו, ומוציאן עם הורידין לתוך המזרק, ושוחט שניים (סימנים) או רוב שניים, כדי שיקבל הדם כולו בכלי. ומגביה הסכין למעלה כדי שלא ירד הדם ממנה, אלא מן הצואר. ודם שבסכין מקנחו בשפת המזרק, ובדיעבד אפילו לא קיבל רק כדי הזיה כשר. וצריך העובד שתהיה מחשבתו לשם הזבח, ולשם בעליו. בשעת זביחה, ובשעת קבלת הדם, ובשעת הולכת הדם, ובשעת זריקה.

ואחר כך הולך הדם למזבח, ולקח הכהן המזרק שבו הדם, וזורק ממנו במזרק - שתי זריקות על שתי זוויות המזבח באלכסון, מחצי המזבח ולמטה - על קרן מזרחית צפונית, ועל קרן מערבית דרומית. ומכוין כשזורק הדם על הקרן - שיהיה הדם מקיף על הזוויות

כמין גם, כדי שיהיה שתי מתנות שהן ארבע. ושירי הדם היה שופך על יסוד דרומי. ואחר כך מפשיט העור, והעור הוא לבעלים. כיצד הוא מפשיט? נוקבו מתוך ערקובו (- ברך הבהמה), ותולה ומפשיט. ואם היה שור - מפשיטו בלי תליה.

ולאחר הפשט מוציא האימורין, החלב שעל הקרב - ובכללו חלב שעל הקיבה, וכל החלב שעל הקרב, ושתי כליות וחלב שעליהן, עם החלב שעל הכסלים, ויותרת הכבד, ומעט מן הכבד עם היותרת. ובכשבים מוסיף גם האליה תמימה עם החוליות, מן השדרה עד מקום הכליות. ונותנן במגיס, ומנתח את הבשר, ומפריש החזה - והיא כל הרואה את הקרקע - למעלה עד הצואר, למטה עד הכרס. וחותר עמה שתי צלעות אילך ואילך, ומפריש שוק הימין - והיא שני איברים מעורים זה בזה, דהיינו עצם אמצעי ועצם העליון המחובר לגוף.

ונתן החלבים על ידי הבעלים, וחזה ושוק למעלה, ושתי כליות ויותרת הכבד למעלה מהם, וארבעה לחמים מן הארבעים חלות למעלה. וכהן מניח ידו תחת ידי בעלים, ומוליך ומביא, מעלה ומוריד במזרחה של מזבח. ואם היה קרבן בשותפות - אחד מניף ברשות כולן. ואחר שמניפן - מולח האימורין ומקטירן ע"ג המזבח, והחזה והשוק וד' חלות - נאכל לכהנים לאחר הקטרת האימורין, ושאר הלחם עם שאר הבשר נאכל לבעלים". עד כאן סדר ההקרבה.

ואחר כך יאמר: "אלוקינו ואלוקי אבותינו, גלוי וידוע שבזמן שבית המקדש היה קיים - כשנעשה נס לאדם היה מביא תודתו ומקריב לפניך, ועכשיו שחרב בית המקדש - יהי רצון מלפניך שתהא אמירה זו חשובה ומרוצה לפניך, כאלו הקרבנו לפניך קרבן תודה כהלכתו, כמו שנאמר (הושע י"ב ג'): "וְנִשְׁלַמָּה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ". ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, מלך רחמן, שתשוב ותרם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים, ותבנהו מהרה ותגדל כבודו. אבינו, מלכנו, אלהינו, גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה, והופע והנשא עלינו לעיני כל חי, וקרב פזורינו מבין הגוים, ונפוצותינו פגס מירפתי ארץ, והביאנו ה' אלהינו לציון עירך ברנה, ולירושלים עיר מקדשך בשמחת עולם, אָנָּה אלהינו, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קִרְבָּנוֹת חֻבּוֹתֵינוּ, תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוֹסָפִים כְּהִלְכָתָם". ע"כ.

סיפור על מזמור לתודה

בית הכנסת 'שתיילי זיתים' בבני ברק, במנין ה'זתיקין' בבית הכנסת, עובר לפני התיבה הרב עזרא מזרחי, הוא בעל המעשה. כבר יותר משני עשורים שהוא החזן הקבוע העומד לפני התיבה. בוקר אחד, הרב עזרא התחיל לזמר בנעימה את 'מזמור לתודה' הנאמר בפסוקי דזמרה בתפילת שחרית, ואחר התפילה שיתף את המתפללים בסיבת השינוי:

"למדתי הלכה שאינה מפורסמת דיה, אך היא הלכה לכל דבר ונפסקה בשולחן ערוך ע"י מרן הבית יוסף. וכך הוא פוסק (בסימן נ"א סעיף ט): 'מזמור לתודה מצוה למשוך אותו בנגינה ולנגן'. כלומר, שאת 'מזמור לתודה' מזמור ההודאה להשם יתברך שאנו אומרים מדי יום, צריך לשיר בניגון, מתוך הודאה מעומק הלב להשם יתברך. לפיכך, מה דעתכם כי מהיום ואילך נתחיל לשיר את 'מזמור לתודה'? זה מזמור קצר, נצמיד לו ניגון מהיר ועלילז שלא יעכב את התפילה, ונמצאנו נשכרים בקיום ההלכה בד בבד עם הודאה לבורא עולם בשמחה ובהתרגשות.

המתפללים שמחו לשמוע את דבר ההלכה, ועוד יותר מכך שמחו להיות שותפים לקיומה. אכן, כך נאה וכך יאה בשעה שמודים לבורא עולם לעשות זאת בניגון שמח, ולפיכך שישו על ההזדמנות להצטרף להודאה המשמחת שירת ה'מזמור לתודה' היומיומית, מעולם לא הפכה לשגרה. למרות שהחזן כבר סיגל לעצמו ניגון קבוע, ושירת ה'מזמור לתודה' עם הקהל כבר נחשבה לעובדה קיימת עדיין היא מרגשת ומשמחת את המתפללים מדי בוקר מחדש.

חלפה יותר משנה. החזן, הרב עזרא, החל לחוש כאבים לא מובנים. משככי כאבים נלקחו, גם תורים אצל הרופא נקבעו, אך הסיבה לכאבים התכופים לא התבררה. אחרי תקופה, שלח רופא המשפחה את ר' עזרא לבדיקה אצל רופא מומחה, שהפנה אותו לבדיקות מקיפות. ר' עזרא ערך את הבדיקות, ועדיין שום חשד לא התעורר בלבו. יש כאבים, עושים בדיקות, מקסימום מקבלים מרשם, לוקחים תרופה, וזהו... אלא שבמקרה זה, לא זו היתה התוצאה.

כשישב הרב עזרא לפני הרופא המומחה אחרי שהגיעו התוצאות, שום דבר לא יכול היה להכין אותו למה שהוא הולך לשמוע. "אני לא רוצה להדאיג אותך מדי", אמר הרופא כשהוא מקמץ במילים, "אבל אתה צריך להיות במעקב, כי משהו פה לא תקין. אני מציע שבעוד שלושה שבועות תיבדק שוב בסדרה של בדיקות וצילומים, ולפי התוצאות אז נדע אם החשש שלי מתבדה או מתאמת". אי אפשר לומר שהמילים של הרופא לא הדאיגו את ר' עזרא. הרופא רמז היטב למה הוא מתכוון, למרות שניסה לקמץ במילים. ככל שנקפו הדקות והרופא מוסיף ומתבונן בבדיקות, החושך בעיניו הלך והתפשט הוא הרכיב את משקפיו, שב ובדק, בחן והתבונן, וכל אותה עת יושב מולו ר' עזרא, לבו אמר לו שאינן מבשרות טובות, "אתה יודע, אני כבר הרבה שנים רופא, ועדיין קשה לי להודיע לאנשים בשורות כאלה", ההקדמה הזו יצרה בו את התחושה שהוא יודע מה הרופא הולך לומר, ועדיין הוא כסס את ציפורניו במתח.

"תשמע", פתח הרופא בניסיון להרגיע, "זה עוד לא סופי, צריך לעשות מעקב בעוד שלושה שבועות", כחכה הרופא בגרונו. "קח את זה בפורפורציות", ניסה שוב להרגיע, "יש היום טיפולים מאוד מתקדמים, אולי לוקח זמן, אבל בעזרת השם אפשר לצאת מזה איך אומרים את זה בלי להזכיר את המילה המפורשת 'המחלה הנוראה'..." בחדר השתררה שתיקה רועמת. ר' עזרא נבהל קמעא, אך לא איבד עשתונות. "החיים עד עכשיו היו דבש", הרהר, "תודה בורא עולם על השנים הארוכות והבריאות שזכיתי להן עד עתה. בוודאי, כפי שנתת לי כל כך הרבה שנים טובות ומאושרות, לא יפלא מה' דבר להעניק לי אורך ימים ושנות חיים נוספות".

הוא יצא מהרופא בצעדים מדודים, אך בוטחים ומחוזקים. בפיו פיזם את הניגון המוכר ל'מזמור לתודה...'. חלפו שבועיים, שבועיים ויום, שבועיים ושלושה ימים. ר' עזרא מתכוון לבדיקה באמצעי ייחודי מדי בוקר הוא מרגן ביתר התרגשות 'מזמור לתודה', וגם באמצע היום הוא לא פוסק מלחשוב על כל הטוב שגמל עמו השם עד עתה, מתוך ביטחון וחיזוק שחסד השם לא יעזבנו גם מעתה ואילך.

ביום שלפני הבדיקה, באמצע התפילה, ניעור בו ברק, ניצוץ של תקוה. 'מזמור לתודה', הוא שורר בקול, כמנהגו מדי יום בשנים האחרונות. 'גם ברגעים האלה אני מודה לך בורא עולם', הרהר, 'כי יש כל כך הרבה טוב שעשית אתי'. באותו רגע, נצנץ בו רעיון, אותו קם וביצע מיד אחרי התפילה. הוא הודיע כי יעדר מסדר יומו, ומיהר לצאת לצפת, להשתטח על ציונו של מרן ה'בית יוסף' זי"ע, לחלות פני בורא עולם בציון הקדוש של מחבר השולחן ערוך.

מיד כשהגיע לצפת ועלה לציונו של ה'בית יוסף', נפרץ סכר דמעותיו. הוא הודה מעומק הלב בהתרגשות ובבכי על השנים היפות והטובות להן זכה, על המשפחה שזכה להקים, על החיים ועל הבריאות ועל הפרנסה ועל כל מה שיפה ותקין, ואולי הוא שגרתי אבל באמת שהוא לא מובן מאליו ואחר כך, שיפך את דאגתו מפני הבדיקה ביום המחר על הציון הקדוש בצפת. בין הרי הגליל והנופים המשיכיים עמד והתחנן על נפשו, על נפש ילדיו הזקוקים לאבא בריא, על בריאותו ועל הבדיקה מחר.

ואז, פרצה מפיו הזעקה: 'מרן הבית יוסף! הלכות רבות קבעת ופסקת, ועם ישראל מקפיד לקיימן. אך הלכה אחת לא מפורסמת דיה, ההלכה כי יש לשיר ב'מזמור לתודה', הלכה אותה אימצתי בכל לבי, וכבר כמה שנים שאני משורר מדי בוקר את 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה, לא הסתכלתי מה יאמרו, גיליתי את ההלכה הזו ופעלתי על פיה, וזיכיתי עוד יהודים ממתפללי המגן שהצטרפו אליי, והחלו גם הם מודים להשם בשירה ובזמרה מדי בוקר, כפי שפסקת. אנא, למען אוכל לקדש שם שמים בהמשך הודאה מעומק הלב להשם הטוב, זכני לעבור מחר את הבדיקה למישרין, ויתברר כי לא גידול ולא מחלה, לא דאגה ולא חולי, רק בריאות רווחה ושמחה!'

ר' עזרא סיים את תפילתו המרגשת בכמה פרקי תהלים, וגם שם למרות הקושי, שב ושורר בהתרגשות את 'מזמור לתודה', רק כשחש כי הוא רגוע יותר, סמוך ובטוח בחסד השם ובישועתו, שם פעמיו חזרה לבני ברק.

הגיע יום המחר, הבדיקה נערכה. ר' עזרא ממתין במתח ובחרדה לתוצאות, אך גם בביטחון ובאמונה. הוא לא מפסיק להתפלל, אך פיו גם אינו פוסק מלהודות. ואז הוא נקרא אל הרופא: "תשמע, בכל הקריירה הרפואית שלי, לא היה מקרה כזה. זה מאוד מוזר, אינן לי הסבר, אבל אלה הנתונים". אמר הרופא, והחוזה בידיו על הצילומים: "ראה, זה הצילום מלפני שלושה שבועות. אתה רואה כאן וכאן גידול, ופה מסביב אלו גרורות. כך נראית המחלה", הרופא נשם עמוקות והמשיך: "והנה, עכשיו בוא נביט בצילום מאתמול. אתה רואה כאן וכאן? אינן לא גידול ולא זכר ממנו. גם הגרורות אינן, ואפילו בדיקות הדם תקינות... זה פשוט לא יאמץ!", קרא לפתע הרופא בקול רם, "איך זה יכול להיות שאתה אותו בן אדם? איך יתכן שגידול נעלם, שגרורות אובדות, שהגוף שלך חזר להיות תקין ובריא כלא היה? גם אחרי טיפולים אנחנו לא מקימים בכלל לתוצאות כאלה, על אחת כמה וכמה בלי טיפול, ועם גידול שהיה נראה מתפשט לא אבחנו. הרופא הוסיף עוד כמה משפטי התפעלות, עד ששם לב שר' עזרא כבר לא שומע אותו הוא פשוט היה שקוע בשירתו, בניגון האהוב והמוכר, 'מזמור לתודה'...

(הרב אשר קובלסקי - דרשו)

תפילת ההודיה לאומרה בכל עת:

מזמור לתודה

”מִזְמוֹר לְתוֹדָה, הָרִיעוּ לַה' כָּל-הָאָרֶץ:

עֲבָדוּ אֶת-ה' בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי

בְּרִנָּה:

דָּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים הוּא-עָשָׂנוּ

וְלוֹ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאֵן מִרְעִיתוֹ:

בָּאוּ שִׁעְרָיו בְּתוֹדָה תִּצְרְתִּיו בְּתִהְלָה

הוֹדוּ-לוֹ בְּרִכּוֹ שִׁמּוֹ:

כִּי-טוֹב ה', לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ

וְעַד-הָרְוֵה אֲמוֹנָתוֹ:”.

(תהילים פרק ק').